

Για να μην ξεχνάμε και την ιστορία μας. Η σφαγή της Χίου

Δημοσιεύτηκε στις Δευτέρα, 30 Μαρτίου 2015 17:18 | Γράφτηκε από τον/την dominique |

Αξιολόγηση Χρήστη: / 0

Χειρότερο Καλύτερο [Αξιολόγηση](#)

Σαν σήμερα, 30 Μαρτίου, ξεκινούσε η Σφαγή της Χίου η οποία διήρκεσε για 5 ολόκληρους μήνες έως τα τέλη Αυγούστου 1822, κάτι που ελάχιστοι γνωρίζουν, όταν αποχώρησαν πια τα μανιασμένα στίφη μην έχοντας τίποτα άλλο να κάνουν στο ερημωμένο και ερειπωμένο νησί, αφού είχαν καταστρέψει τα πάντα, είχαν λεηλατήσει μέχρι και τα εσωτερικά σίδηρα που κρατούσαν όρθιους τους τοίχους των σπιτιών, είχαν σφάξει με όλους τους φρικιαστικούς τρόπους όποιον Ζωντανό βρήκαν στο διάβα τους, είχαν βιάσει, βασανίσει και εξανδραποδίσει και στείλει ένα ηχηρό μήνυμα «πολεμικής αρετής» σε ολόκληρη την Ελλάδα και στην Ευρώπη, ξεσηκώνοντας ένα πρωτοφανές αίσθημα φιλελληνισμού, με πολλές εκδηλώσεις συμπάθειας, διαμαρτυρίες και εκδόσεις φυλλαδίων.

Η Χίος πλήρωσε έτσι τον οργή του σουλτάνου για την Ελληνική Επανάσταση «προς παραδειγματισμό των αποστατριών πόλεων», την κοντινή απόσταση από τα μικρασιατικά παράλια όπως και το θράσος της να κηρύξει επανάσταση κατά των τούρκων τη στιγμή που απολάμβανε ξεχωριστά προνόμια με σουλτανικό φερμάνι από το 1566, γεγονός που την είχε οδηγήσει σε μεγάλη ακμή.

Αυτός ήταν και ο λόγος που πολλοί «έλληνες» ευχαριστήθηκαν ιδιαίτερα όταν έμαθαν για αυτή την καταστροφή, ξέχωρα ότι πολλοί ακόμα «έλληνες» εκμεταλλεύθηκαν άγρια τους Χιώτες και τους φέρθηκαν πολύ άσχημα, σε σημείο που να επιστρέφουν στο νησί για να σφαιριστούν από τους αλλόθρησκους και αλλοεθνείς τούρκους&

Οι τούρκοι εξαπέλυσαν 3 κύματα σφαγών: το πρώτο με τον κατάπλου του τουρκικού στόλου στο νησί που έλαβε χώρα κυρίως στην πρωτεύουσα και στα περίχωρα, το δεύτερο που ονομάστηκε και «Μεγάλη Σφαγή» λίγες μέρες αργότερα και αφού συγκεντρώθηκε ο κόσμος μετά την ψεύτικη αμνηστία που εξαγγέλθηκε και διαδραματίστηκε σε ολόκληρη τη Χίο εκτός από τα Μαστιχοχώρια και το τρίτο στα προστατευόμενα από την αδελφή του σουλτάνου χωριά της μαστίχας και ένεκα της μαστίχας-, μετά την πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον απαράμιλλο θάρρους Κωνσταντίνο Κανάρη.

Θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα η εξωπραγματική πεντάμηνη διάρκεια της Σφαγής με τις συνεχόμενες αιματοχυσίες, καταστροφές και λαφυραγωγίες, η οποία στη σκέψη του καθενός μπορεί να μην είναι ακριβώς έτσι. Από τα γραφόμενά μας, ήδη, διαφαίνεται ότι κάνουμε διάκριση σε γνώστες -που δεν θυμούνται και πολλά- και μη γνώστες.

Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι είναι λίγοι αυτοί που δεν έχουν λησμονήσει τούτη την ιστορία. Και δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι είναι πολλοί οι σημερινοί Χιώτες που απλά έχουν ακουστά αυτό το γεγονός ή το αγνοούν παντελώς. Βέβαια, υπάρχει και μια μερίδα Χιωτών, η οποία γνωρίζει κάποια πράγματα μόνο και μόνο εξαιτίας ελάχιστων μελετητών. Υπάρχουν όμως και άνθρωποι, ακόμη και στη Χίο μα κυρίως πανελλήνια, που όταν ακούνε για τη Σφαγή νομίζουν ότι είναι ο πίνακας του Ντελακρουά!

Κάλλιστα κάποιος λοιπόν θα μπορούσε να υποθέσει ότι αυτή η Γενοκτονία είναι μια φανταστική έμπνευση σε ένα εξαιρετικά μογιατισμένο πανί ενός σπουδαίου ζωγράφου, όπως θα ήθελαν να λένε οι τούρκοι. Κι από την άλλη αναδεικνύεται έτσι η συμβολή του Ντελακρουά και το μέγεθος της αξίας του έργου του που αν δεν υπήρχε, το γεγονός της Καταστροφής της Χίου θα το ήξεραν πολύ λιγότεροι Έλληνες.

Του Ντελακρουά που η Χίος του οφείλει αιώνια ευγνωμοσύνη και του έχει αποδώσει τις τιμές που του αξίζουν έχοντας δώσει το όνομα του όχι απλά σε κάποιο κεντρικό της δρόμο, όχι σε κάποια πλατεία ή κάποιο μεγάλο πολιτιστικό κέντρο, αλλά σε κοτζάμ παράδρομο 40 μέτρων και μάλιστα και από τις δυο πλευρές του. Του έκαναν τη χάρη δηλαδή να μη δώσουν σε άλλον την αποκεί πλευρά, π.χ. στον Βίκτορ Ουγκό (αλήθεια που είναι αυτός;!..)

Είναι τόσο πολυσύχναστος δε, που εγώ πέρασα από εκεί για πρώτη φορά στα 35 μου και βέβαια όχι τυχαία αλλά ψάχνοντας γι' αυτόν. Αν σκεφτείτε ακόμη ότι είναι το πολύ 400 μέτρα από το σπίτι μου, 150 μέτρα από το σχολείο που πήγαινα και μικρός περνούσα από την περιοχή δύο φορές τη μέρα, θα αντιληφθείτε το πραγματικό μέγεθος της τιμής και της ευγνωμοσύνης των Χιωτών.

Αυτός που ευθύνεται βέβαια είναι ο ίδιος ο Ντελακρουά που δε γράφτηκε σε κάποιο κόμμα όπως άλλοι εθνοσωτήρες που δόθηκαν τα ονόματά τους σε κεντρικότερους δρόμους, αλλάζοντας μάλιστα και τα ιστορικά προηγούμενα που υπήρχαν αιώνες ολόκληρους. Φανταστείτε δηλαδή την Ομόνοια ξαφνικά μια μέρα να την έκαναν πλατεία Σημίτη ή πλατεία Μητσοτάκη και τον Βαρδάρη της Θεσσαλονίκης να τον έκαναν Ψωμιάδη...

Για την κουρτίνα της άγνοιας, όμως, που έχει πέσει στα μάτια των πολλών, σίγουρα δεν ευθύνονται μόνο οι ίδιοι οι Χιώτες. Περισσότερο ευθύνονται οι τοπικοί και κρατικοί φορείς, τα ΜΜΕ που προβάλλουν συνεχώς το εβραϊκό ολοκαύτωμα αλλά δε μιλάνε ποτέ για τη μεγαλύτερη Σφαγή της σύγχρονης Ελλάδας και το σχολείο που φίμωσε τη βροντερή, γεμάτη απόγνωση, φωνή της Ιστορίας με τις εννιάμισι γραμμές του, τα δύο πενιχρά αποσπάσματα και τη φωτογραφία του πίνακα του Ντελακρουά, στην αναφορά που κάνει για τη Γενοκτονία στο βιβλίο της Ιστορίας της Β' Λυκείου.

Επιβάλλεται, βέβαια, να σημειώσουμε ότι δεν έχουμε ως σκοπό να καλλιεργήσουμε το μίσος, ούτε να δυναμιτίσουμε καταστάσεις. Πρέπει, όμως, να έχουμε επίγνωση της Ιστορίας μας, έτσι ώστε να μην κάνουμε εκπτώσεις και να έχουμε συναίσθηση του ειδικού βάρους των λόγων μας και των δράσεων μας.

Η πραγματική «ελληνοτουρκική φιλία», η αλληλοβοήθεια που θα προάγει και τις δύο χώρες, η οικονομική συνεργασία και οι λύσεις που στ' αλήθεια θα μας εξυπηρετήσουν, σαφώς και είναι επιθυμητές από όλους μας. Αρκεί, όμως, να μην ξεπουλάμε στο βωμό τους τις αξίες μας, την Ιστορία μας και την εθνική μας συνείδηση, αρκεί να μη βάλουμε ταμπέλα στη βιτρίνα που θα γράφει «εθνικό ξεπούλημα», για να μην ανεχόμαστε τους τούρκους πρόξενους που πηγαينوέρχονται ζητώντας θρασύτητα να αφαιρεθούν οι επιγραφές «έργα οθωμανών» από τα οστεοφυλάκια του Αγίου Μηνά και της Νέας Μονής&

Η εξέγερση του νησιού

Όλα ξεκινάνε στις 26 Απριλίου του 1821 όταν καταφθάνει στη Χίο, χωρίς την απαραίτητη προετοιμασία, χωρίς προσυνηνότητα με τις τοπικές αρχές, χωρίς όπλα και πολεμοφόδια για να μοιράσει στους κατοίκους, ο ναύαρχος Τομπάζης με τα 20-25 πλοία του ελληνικού στόλου για να κηρύξει την Επανάσταση στη Χίο και αγκυροβολεί στην Πέτρα του Ομήρου.

Αν και τα χωριά ανταποκρίνονται στο κάλεσμα του, οι προύχοντες της πόλης αρνούνται ένεκα της επικίνδυνης γειτνίασης με τα μικρασιατικά παράλια. Ένεκα και της έλλειψης ηγετικών προσόντων του φιλότιμου Τομπάζη -κύρια ως προς το πλήρωμα του- ο στόλος αποπλέει το Σάββατο 30 Απριλίου αναβάλλοντας την επιχείρηση. Το όλο γεγονός οδηγεί στη σύσφιξη του τυραννικού ζυγού και στο ανασκούμπωμα και την προετοιμασία των τούρκων μέχρι την επόμενη χρονιά.

Αμέσως μετά ο τούρκος διοικητής ζητάει αποπλισμό των κατοίκων που με την καθοριστική συμμετοχή των δημογερόντων δίνουν μέχρι και τα κουζινομάχαιρα. Οι χωρικοί εξαναγκάζονται με βρισιές και βούρδουλα, ολημερίς επί εννέα μήνες, ν' ανοίξουν την τάφρο του Φρουρίου της Χίου χωρίς πληρωμή και φαγητό.

Οι τούρκοι που μέχρι τώρα δεν είχαν καμία υποψία εναντίον των πλούσιων και ειρηνικών Χιωτών, γαμίζουν με μίσος για κάθε τι ελληνικό& Και μόνο το άκουσμα της λέξης

«Έλληνας» αρκεί για να επιφέρει τον άμεσο θάνατο.

Στους επόμενους μήνες ο Χιώτης Αντώνιος Μπουρνιάς, πρώην αξιωματικός του Ναπολέοντα, πιέζει τον αρχηγό της Σάμου Λυκούργο Λογοθέτη για να απελευθερώσουν τη Χίο. Ο Λογοθέτης στέλνει επιστολή στον Υψηλάντη, εκείνος του συνιστά να περιμένει θεωρώντας την ιδέα άκαιρη και ο Λογοθέτης στα τέλη Γενάρη 1822 του ανταπαντά ότι αναβάλλει την εκστρατεία.

Μετά, όμως, την επιμονή του Μπουρνιά, με το όνειρο της δημιουργίας ενός σαμιακού φέουδου που θα έχει υπό την κυριαρχία του και άλλα νησιά και με το ενδόμυχο κίνητρο της κάρπωσης του μεγάλου πλούτου της Χίου ως μελλοντικός διοικητής της, αποφασίζει την πραγματοποίηση της εκστρατείας χωρίς καμία περαιτέρω συνεννόηση με την Ελληνική Επαναστατική Κυβέρνηση και παρά τα όσα δεσμεύτηκε εγγράφως στον Υψηλάντη.

Στις 11 Μαρτίου 1822 και μετά τα 250 χρόνια της δεύτερης μεγάλης ακμής της ιστορίας της, η προνομιούχα Χίος εξεγείρεται κατά των Τούρκων. Οι Χιώτες, αν και άοπλοι, μαζί με 2.000-2.500 χιλιάδες άτακτο στρατό από τη Σάμο, κλείνουν στο Φρούριο την τοπική φρουρά για 19 ημέρες. Η αντιζηλία, όμως, Λογοθέτη-Μπουρνιά για την αρχηγία οδηγεί στη διαίρεση των επαναστατών σε στρατόπεδα. Η φαγωμάρα δίνει και παίρνει. Κανείς δεν εμπιστεύεται κανέναν, ενώ υπάρχουν φορές που εξαιτίας του μεταξύ τους καβγά αδιαφορούν παντελώς για τη μάχη. Παρ' όλα αυτά, ο φρούραρχος Βαχίτ πασάς σκέπτεται σοβαρά την παράδοση...

Το χρονικό του αίματος

Στις 30 Μαρτίου 1822 καταπλέει ο τουρκικός στόλος με 46 πλοία που βομβαρδίζουν την πόλη και αποβιβάζουν στρατό. Οι Έλληνες διαφεύγουν στα βουνά και οι Σαμιώτες αποχωρούν. Ορίζεται αμοιβή για κάθε κεφάλι, γλώσσα και αφτί, ενώ φονεύονται μέχρι και οι ασθενείς του νοσοκομείου και του λεπροκομείου. Από την επομένη αρχίζουν να καταφθάνουν από τα μικρασιατικά παράλια ορδές λαού και ενόπλων έχοντας την εντολή: **«Όλοι αθώοι ή ένοχοι πρέπει να θανατωθούν. Η Χίος πρέπει να καταστραφεί».**

Δίνονται οι εξής διαταγές στα στρατεύματα:

- α. Να φονεύονται νέοι και άνδρες από 12 ετών και άνω.
- β. Να φονεύονται γυναίκες άνω των 40 ετών.
- γ. Να φονεύονται βρέφη αδιακρίτως φύλου έως 3 ετών.
- δ. Να αιχμαλωτίζονται και να πωλούνται ως σκλάβοι κορίτσια και γυναίκες από 3 έως 40 ετών.
- ε. Να αιχμαλωτίζονται και να πωλούνται ως σκλάβοι αγόρια από 3 έως 12 ετών.
- στ. Να χαρίζεται η ζωή μόνο σε εφήβους που θ' ασπάζονται τον ισλαμισμό.

Στις 5 Απριλίου ο ναύαρχος του στόλου Καρά Αλής εξαγγέλλει αμνηστία σε όποιον παραδώσει τον οπλισμό του και επιστρέψει στην πόλη και στα εγκαταλειμμένα χωριά. Οι πρόξενοι Αυστρίας, Αγγλίας και Γαλλίας αναλαμβάνουν να διατρέξουν το νησί διακηρύττοντας την αμνηστία και πείθουν τους διαφυγόντες.

Κατόπιν οι τούρκοι αθετούν την υπόσχεση τους και εξαπολύουν τη Μεγάλη Σφαγή. Κατά τη διάρκειά της γίνεται ο αποκεφαλισμός της Χίου στο Κάβο Μελανιός, στα βορειοδυτικά παράλια της, όπου κατασφάζονται 10.000 άνθρωποι. Η θάλασσα καθ' όλη την έκταση της παραλίας και σε αρκετό βάθος βάφεται αιμάτινη. Ένα αγόρι υποχρεώνεται να μεταφέρει το κεφάλι του πατέρα του για 61 χιλιόμετρα.

Ένα παιδάκι τριών χρονών πεινάει και βλέποντας έναν οθωμανό να τρώει ψωμί του ζητάει κλαίγοντας να του δώσει. Εκείνος του δίνει λίγο και όταν εκείνο του ξαναζητάει, τραβάει το ξίφος και του παίρνει το κεφάλι μπροστά στα μάτια της μητέρας του. Μια Χιώτισσα λέει στον τούρκο που προσπαθεί να την ατιμάσει να βγάλει πρώτα τα πιστόλια του για να μην εκπυρσοκροτήσουν. Κατά τη διάρκεια της ατίμωσης μ' ένα μαχαίρι του κόβει τα γεννητικά όργανα...

Ακολουθούν εξονυχιστικές έρευνες παντοιοτρόπως ακόμη και στα πιο απίθανα και απόκρημνα μέρη, για μέρες και νύχτες. Τα καϊκια από τα Ψαρά, τη Σάμο, τη Σύρο, την Τήνο και άλλα γειτονικά νησιά που προσεγγίζουν την περιοχή (ακόμη και ο σαμιώτικος στόλος) έχουν ως μόνη επιδίωξη το χρήμα και αρνούνται σε πολλούς που δεν το έχουν τη διάσωση. Πολλοί αποβιώνουν από τις κακουχίες, το λοιμό και την αυτοχειρία. Κάποιοι διασώζονται στα ξένα προξενεία, συνήθως όμως έναντι μεγάλης αμοιβής.

Ο Άγγλος πρόξενος έχει τοποθετήσει στην είσοδο του αγγλικού προξενείου μια ζυγαριά ακριβείας για τα χρυσαφικά, ο Γάλλος τιμάται για τις υπηρεσίες του από το μακελάρι της Χίου Βαχίτ πασά που του κάνει δώρο ένα κατάλευκο άλογο, ο Αυστριακός πριν από τη Σφαγή κατασκόπευε τις κινήσεις των επαναστατών και πληροφορούσε τους τούρκους με σημάδια, ενώ της Νεαπόλεως (Ιταλία) βιάζει τις γυναίκες.

Η συμμετοχή των εβραίων

Μαζί με τη «νόμιμο εξουσία» συμπράττουν και οι εβραίοι μόνιμοι κάτοικοι, όπως και ένοπλοι από την απέναντι μικρασιατική ακτή. Εκτός από τις συμπλοκές, τη λαφυραγωγία και το δουλεμπόριο, συμμετέχουν και στον απαγχονισμό των προκρίτων, όπου συμπεριφέρονται απάνθρωπα και ατιμωτικά στο πτώμα του μητροπολίτη Πλάτωνα, το οποίο τους έχει παραδοθεί, αν και ήθελαν να τους τον παραδώσουν Ζωντανό.

Οι καταδικασμένοι παρατάσσονται στο δρόμο και ο καθένας που παίρνει εντολή να γονατίσει αναφωνεί «Μνήσθητί μου, Κύριε». Συχνή επιδίωξη των εκτελεστών είναι η προσπάθεια αποκεφάλισης του θύματος προτού προλάβει να ολοκληρώσει την πρόταση. Το γιαταγάνι αποκόπτει τον αυχένα τόσο ξαφνικά που η γλώσσα συνεχίζει να κινείται. Ο δήμιος είναι πιθανό να βασανίζει το μάρτυρα με επιμέρους κοψίματα και σπρωξίματα και η εκτέλεση μερικές φορές κρατάει μία ολόκληρη ώρα. Οι τούρκοι συνηθίζουν να σκουπίζουν το αίμα του ξίφους με τα χείλια τους.

Τα καλτερίμια της πόλης είναι τόσο κόκκινα από το ξεραμένο αίμα που μοιάζει να είναι ολόκληρη στρωμένη με πορφυρά χαλιά. Το λιμάνι της είναι τόσο γεμάτο με πτώματα, ώστε δυσκολεύεται το πέρασμα των πλοίων ακόμη και έξω από αυτό. Η λεηλασία και η καταστροφή είναι απίστευτες. Γράφει ο υποπρόξενος των Κάτω Χωρών Φραγκίσκος Πάσκουα: «...Τώρα οι τούρκοι αρπάζουν ακόμη και τα καρφιά& &σπάνε τα δένδρα& &βάζουν φωτιά στα σπίτια που ήδη έχουν καεί& &τη δυσοσμία των μουλαριών και βοδιών που είχαν σκοτώσει...»

Η μαγευτική Χίος με τα γενοβέζικα παλάτια και τους πύργους έχει μεταμορφωθεί σ' ένα τεράστιο σκλαβοπάζαρο γεμάτο καμένα ερείπια. Οι τιμές των δούλων είναι εξευτελιστικές και μια κοπέλα πουλιέται για «μια λουλαδιά καπνού».

Στα σπίτια σφάζουν σκλάβους για διασκέδαση, επειδή δε μπορούν να τους πουλήσουν, να τους φυλάξουν ή επειδή είναι από τα Μαστιχοχώρια και τους παίρνει πίσω ο πασάς καθότι απαγορεύεται να έχουν στην κατοχή τους τέτοιους. Ένας φημισμένος δήμιος και μεγάλης σχετικά ηλικίας είναι άρρωστος και μελαγχολεί& Ζητεί και του φέρνουν δύο σκλάβους που τους σφάζει στον κήπο του.

700 γυναικόπαιδα θανατώνονται μόνο και μόνο επειδή οι στρατιώτες καβγαδίζουν κατά τη διάρκεια της επιλογής δούλων. Μόνο μια γυναίκα διαφεύγει το θάνατο που, με τα άντερα χυμένα έξω, σέρνεται και εξιστορεί το γεγονός. Πολλές από τις 780 κοπέλες 13-17 ετών που μεταφέρονται στην αγορά της Σμύρνης δεμένες με σχοινιά, πεθαίνουν από τις στερήσεις και τους πόνους.

Από τη Σμύρνη οι σκλάβοι διασκορπίζονται σε όλη την οθωμανική αυτοκρατορία. Κατακλύζονται επί μακρόν τα σκλαβοπάζαρα της τουρκίας και της Βόρειας Αφρικής. **Φανατικοί τούρκοι αγοράζουν σκλάβους και τους σφάζουν επιτόπου, διότι το κοράνι τους υπόσχεται «διακεκριμένη θέση εις τον ουρανό».** Πλήθη εξισλαμίζονται.

Οι συγγενείς των θυμάτων στο εξωτερικό εξαπολύουν αγωνιώδεις έρευνες για την ανεύρεσή τους, ο σουλτάνος απαγορεύει την αγορά δούλων από χριστιανούς και επιχειρούνται έως και απαγωγές σκλαβωμένων. Ο σουλτάνος επίσης διοργανώνει ένα δείπνο για χριστιανούς διπλωμάτες και το κυρίως πιάτο είναι ένα κεφάλι Χιώτη μέσα σε μια πιατέλα στολισμένη, από αυτά που του στέλνουν παραγεμισμένα "δι' αχύρου απαλού" μέσα σε βαρέλια με άλμη. Το μήνυμα; «Έτσι θα καταντήσετε κι εσείς αν τους βοηθήσετε»&

Η τουρκική βαναυσότητα εναντίον των Χιωτών έχει αντίκτυπο στη ζωή του τουρκικού έθνους, σε σημείο που να καθιερωθεί η ρήση «Μήπως με πήρες σκλάβο από τη Χίο;» όταν κάποιος συμπεριφέρεται τυραννικά στους υφιστάμενους ή στους συνεργάτες του.

Όταν, πολύ καθυστερημένα, έρχεται στο νησί ο ελληνικός στόλος δεν ασχολείται με τους ταλαίπωρους Χιώτες αλλά με το να μην φύγει ο τουρκικός στόλος προς την κυρίως Ελλάδα. Συλλαμβάνονται τότε δύο πλοιάρια γεμάτα με Χιώτισσες σκλάβες και οι τούρκοι δουλέμποροι κρεμιούνται στα κατάρτια. Μια Χιώτισσα σταματάει την εκτέλεση ενός από αυτούς, ζητώντας την άδεια να τον σκοτώσει η ίδια για να εκδικηθεί τους εξευτελισμούς που της έκανε. Ο πέλεκυς από τα χέρια της του σκίζει το κεφάλι στα δύο&

Εν τω μεταξύ, ο Λογοθέτης που έχει συλληφθεί στα Ψαρά πηγαionoέρχεται από μπουντρούμι σε μπουντρούμι και καταλήγει σ' αυτό του υπουργού της Αστυνομίας στην Πελοπόννησο επί προδοσία και λαφυραγωγία. Τελικώς, αν και στο φούρνο του σπιτιού του στη Σάμο ανακαλύπτονται χρυσαφικά αξίας 50.000 φλουριών, τα οποία προέρχονται από τη Χίο, γλιτώνει τον τουφεκισμό για το χατίρι του Κολοκοτρώνη που κρίνει πως δεν είναι κατάλληλη εποχή για τέτοια.

Οι απελευθερωτές Σαμιώτες του, όμως, τον Ιούνιο και ενώ η Σφαγή συνεχίζεται, αποβιβάζονται στη Βοκαριά, επίνειο των Νενήτων και επιτίθενται στο χωριό σκοτώνοντας Χιώτες, αρπάζοντας Χιώτισσες, λεηλατώντας χιώτικα σπίτια. Επειδή, όμως, δεν τους φτάνει ο θάνατος των χωρικών, ο βιασμός και η αρπαγή των γυναικών και φυσικά το πλιάτσικο από τη λεηλασία στην οποία ξεχύνονται, καθώς φεύγουν ολοκληρώνουν το θρίαμβο τους πυρπολώντας το χωριό. Αυτό θα πει απελευθέρωση, όχι αστεία...

Στις 6 Ιουνίου ο 29άχρονος Κ. Κανάρης στέλνει με το καλοκαιρινό χαδιάρικο αεράκι τη δροσιά του ολέθρου στους σφαγείς της Χίου, πυρπολώντας την τουρκική ναυαρχίδα. Καθώς απομακρύνονται με τη βάρκα ο Κανάρης διακρίνει τον Καρά Αλή και του φωνάζει: «Φωτοχυσία θέλεις θηρίο; Να φωτοχυσία!».

Οι τεράστιες φλόγες του πλωτού κάστρου με τα 85 κανόνια φαίνονται στη Σμύρνη, το νησί νιώθει την έκρηξη σαν δυνατό σεισμό, αφανίζονται 2.285 Τούρκοι και ο ναύαρχος. Η υποναυαρχίδα φλεγόμενη από το μπουρλότο του Πιπίνου ξεφεύγει και το κατόρθωμα έχει μεγάλη απήχηση σε όλο τον κόσμο και αναφέρεται από ξένους ιστορικούς ως ένα από τα μεγαλύτερα πολεμικά κατορθώματα της ιστορίας. Την επομένη ξεκινάει αιφνίδια από 20.000 τούρκους η τρίτη Σφαγή εναντίον των Μαστιχοχωριών που μέχρι τώρα υπήρχε διαταγή να μην καταστραφούν καθότι είναι προστατευόμενα της αδελφής του σουλτάνου.

Οι «times» του Λονδίνου δημοσιεύουν ότι η Σμύρνη έχει εκκενωθεί και ότι στις 24 Ιουνίου βρίσκονται 60.000 τούρκοι στο πλούσιο νησί ενώ πρότινος ήταν μόλις 3.000 (στην Κρήτη τότε από τους 290.000 οι 130.000 ήταν τούρκοι). Ξεσπάει λοιμός που θανατώνει τους τελευταίους Χιώτες που είναι κυρίως όσοι έχουν διασωθεί στα προξενεία και πολλούς τούρκους.

Οι γάτες και οι σκύλοι, επειδή κινδυνεύουν από ασιτία, τρέφονται αρχικά με πτώματα και ύστερα επιτίθενται κατά των Ζωντανών. Οι αρουραίοι είναι τόσο πολλοί και εξαγριωμένοι που πέφτουν πάνω σε όποιον βρουν σπέρνοντας την πανούκλα. Οι τούρκοι κοιμούνται ακέραιοι και το πρωί τους λείπουν οι μύτες και τα αυτιά.

Δημιουργούνται ειδικά τάγματα από τούρκους στρατιώτες, γάτες και σκύλους που εξαπολύονται τα βράδια κυνηγώντας αρουραίους. Σε ολόκληρη τη Χίο υπάρχουν τεράστιοι σωροί πτωμάτων που μένουν άταφοι για χρόνια και η βρώμα τους φτάνει χιλιόμετρα μακριά&

Πρωτοφανείς βιαιότητες

Κατά τη διάρκεια των σφαγών διεπράχθησαν αδυσώπητες βιαιότητες. Πετούσαν τα μωρά στον αέρα και τα διαπερνούσαν με το ξίφος, έκαιγαν γυναίκες ζωντανές, αποσπούσαν τα έμβρυα των εγκύων με το γιαταγάνι, έκοβαν τα γεννητικά όργανα των ανδρών, βασάνιζαν ημιθανείς, σκότωναν γριές, σφάγιαζαν ανθρώπους επειδή ήταν πρακτικότερο. Για μήνες ολόκληρους, ολόκληρα χωριά παρέμεναν ερειπωμένα. Ένας θανατερός γόος απλώθηκε απ' άκρη σ' άκρη της αιματοποτισμένης Χίου. Το νησί των γιασεμιών και της μαστίχας μεταμορφώθηκε για χρόνια σε ένα απέραντο, σκοτεινό, έρημο νεκροταφείο, γεμάτο καμένα ερείπια, κόκαλα και σκουπίδια, χιλιάδες άταφα πτώματα και στρατιές αρουραίων.

Η προσπάθεια ανεύρεσης των σκλαβωμένων Χιωτών, που διασπάρθηκαν σε όλο το μουσουλμανικό κόσμο, από τους συγγενείς τους συνεχίστηκε για χρόνια. Πολλές οικογένειες ξεκληρίστηκαν ολόκληρες ενώ παραδοσιακά χιώτικα επίθετα, και πολλών μάλιστα που είχαν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στα κοινά του νησιού ανά τους αιώνες, δεν ξανασυναντήθηκαν έκτοτε στη Χίο&

Όταν εξαγγέλθηκε η σουλτανική αμνηστία που καλούσε τους εξόριστους Χιώτες να επιστρέψουν, αποδίδοντάς τους τις ιδιοκτησίες τους, εάν φυσικά υπήρχαν μιας που από τις καταστροφές δεν υπήρχε πλέον ρυμοτομία, ο διοικητής του νησιού για να πιστέψουν οι Χιώτες την καλή οθωμανική πρόθεση και να επιστρέψουν, προέβη σε δημόσιες θανατικές εκτελέσεις στρατιωτών που εκτράπηκαν σε υπερβασίες. Για την εξιλέωση της Σφαγής της Χίου, ο καλός σουλτάνος που ήθελε να γυρίσουν πίσω οι Χιώτες για να ξαναρχίσει τον κεφαλικό φόρο, διέταξε να εκτελεστούν 10 ολόκληροι (και όχι κομματιασμένοι σε αφτιά, κεφάλια, γλώσσες κ.λ.π.) τούρκοι στρατιώτες. Ούτε καν τον Βαχίτ εκτέλεσε...

Άλλη μια προσπάθεια απελευθέρωσης του νησιού έγινε το 1827 από τον Φαβιέρο όμως, τελικά, και μετά από διάφορες φαγωμάρες πάλι δεν ευοδώθηκε. Η επανακατοίκηση της Χίου ουσιαστικά άρχισε μετά το 1830. Η Χίος πλήρωσε το οθωμανικό μένος για την Ελληνική Επανάσταση, την επαναστατική διάθεση της παρά τα προνόμια της και τα ληστρικά ένστικτα που εποφθαλμιούσαν τον ξεχωριστό πλούτο της. Αυτός ο πλούτος ήταν και η αιτία, όπως προείπαμε, που μέσα σε όλα τ' άλλα δεινά, πολλοί φθονεροί Έλληνες χάρηκαν με το κακό που βρήκε τους Χιώτες.

Η Χίος, όμως, του 1822 έστρεψε τα μάτια της Ευρώπης προς την Ελλάδα, ξεσηκώνοντας τη μεγαλύτερη θύελλα του Φιλελληνισμού που με τον καιρό και όλες τις άλλες θυσίες οδήγησε στην Απελευθέρωση. **Υπολογίστηκε ότι 21.000 διέφυγαν σε άλλα μέρη, 52.000 εξανδραποδίστηκαν, 43.000 φονεύτηκαν χωρίς να δύναται να συμπεριληφθούν σ' αυτούς όσοι πέθαναν από τους σκλάβους και τους πρόσφυγες. Επί συνολικού πληθυσμού 117.000 Χιωτών, απόμειναν πάνω στο νησί τον Οκτώβριο του 1822, 900.**

<http://news.pathfinder.gr>